

[Weikop.]

Heroverfor kan der måske indvendes, at det ville være naturligt for detailhandelen at kræve den samme ret til at have flere udsalg. Men konsekvensen heraf ville utvivlsomt blive, at de mange selvstændige detailhandlere i større eller mindre grad i en periode ville blive udsat for et tryk fra kapitalstærke virksomheders side med det resultat, at mange detailhandlere måtte opgive deres virksomhed, hvorefter den konkurrence, der normalt er mellem de handlende, ville træde i baggrunden til fordel for det, jeg vil kalde „uddelende“ detailudsalg, hvor priserne bliver bestemt af andre faktorer.

Denne betragtning falder i virkeligheden ganske godt i tråd med de synspunkter, som handelsministeren har gjort gældende ved fremsættelsen af forslaget til lov om nedsættelse af en trustkommission, der går ud på, at lovgivningen skulle hindre, at virksomheder bliver konkurrencebegrænsende. Uanset dette ved jeg meget vel, at begrænsning af industrivirksomheders ret til at have så mange udsalg som muligt går imod de synspunkter, der forfægtes af det regeringen nærtstående Arbejderbevægelses Erhvervsråd, men det kan naturligvis ikke være afgørende i denne sammenhæng.

Det er efter min mening en misforståelse at tro, at industriens varer bliver billigere ved at sælges af industriens egne udsalg, eller at handelen kan rationaliseres på samme måde som industrien. Der kan nu en gang ikke opfindes en salgsmaskine, der kan sættes i den dygtige købmands sted. Med hensyn til landbruget er regeringen helt enig i, at der skal gives jord til så mange husmænd som muligt, uden at man kommer nærmere ind på, om dette er en hensigtsmæssig driftsform. Jeg synes, at den højtærede handelsminister skulle overføre de samme synspunkter på detailhandelen. Der er nemlig ingen tvivl om, at detailhandelens „husmænd“ har en ligeså stor samfundsmæssig værdi som landbrugsrets husmænd.

Ikke alene industriens og håndværkets, men også andels- og brugsforeningernes næringsretlige forhold bør tages op til overvejelse og afgørelse. Det forekommer mig åbenbart urimeligt, at brugsforeninger, der er undergået en udvikling, som ikke er forudsat, da næringsloven blev til i 1931, slet ikke behøver at have næringsbrev, når de alene fordeler varer inden for medlemmernes kreds, og derved også kan have ligeså mange udsalg, de lyster. Enhver må kunne se, at de gamle forudsætninger for at stille brugsforeninger

gunstigere end handelen er forflygtiget ved, at brugsforeningerne åbner udsalg og derefter skaffer medlemmer, altså kundekreds.

Jeg har ment det rimeligt at rejse disse spørgsmål i forbindelse med de ændringer, der er foreslået, og jeg opfordrer den højtærede handelsminister til at tage disse spørgsmål op til en hurtig løsning.

Det er ikke nødvendigt at nedsætte en større kommission i den anledning. Det er efter min mening uhyre let at stille nogle ændringsforslag, der stiller alle, som sælger en detail, på lige fod. Den højtærede handelsminister kan gøre det i det udvalg, der nedsættes, og jeg tror ikke, at der er større risiko forbundet dermed, da jeg er temmelig sikker på, at alle indenfor handelen — det være sig engroshandelen, detailhandelen og store dele af industrien — er enige i de synspunkter, jeg har fremsat.

Jeg vil også henlede den højtærede handelsministers opmærksomhed på et andet forhold i forbindelse med næringsloven. Vestre landsret afsagde den 9. oktober en dom, som efter retsformandens udtalelse betyder, at den sædvanlige praksis, hvorefter handelsrejsende udstiller deres varekollektioner på hotellerne i de byer, de besøger, formentlig må ophøre. Der er her tale om en overtrædelse af næringslovens § 2, og skal disse udstillinger herefter være lovlige, må også de pågældende handelsrejsende løse næringsbrev de steder, hvor de agter at udstille deres varer. Selvfølgelig vil det være udelukket for handelsrejsende at løse næringsbrev i hver by, hvori de udstiller. Dommen betyder således, at næringsloven forbyder en praksis, der har fundet sted i masser af år.

Det er klart, at det er i de handelendes interesse, at der ikke påføres dem konkurrence ved salg fra udstillingerne, men ligeså klart er det, at de handlende er interesseret i at se de handelsrejsendes kollektioner også i form af udstillinger, hvor dette må anses for nødvendigt. Gamle velrenommerede engrosfirmaer og fabrikker har f. eks., hvad angår julevarer og juleartikler, altid sendt handelsrejsende ud med kollektioner af en størrelse, som nødvendiggjorde, at prøverne blev arrangeret i udstillinger på de forskellige hoteller, og det er gjort, uden at nogen har fundet på at skride ind, og ingen har i drømme tænkt, at de derved overtrådte næringsloven. På samme måde har meget betydende virksomheder inden for beklædningsindustrien ladet deres handelsrejsende arrangere mannequinopvisninger på hotellerne for at vise modellerne frem for deres kunder.

Der bør derfor efter min opfattelse foretages en ændring eller laves en dispensations-